

KATSAUS VUOTEEN 2020

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KOSKEN PERUS- TEHTÄVÄ JA ARVOT

PERUSTEHTÄVÄ

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on maakunnallinen, vakiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämisyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.

ARVOT

Avoimuus

- Toimintamme on kaikille avointa.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien saatavilla.
- Kuuntelemme ja olemme avoimia uusille ideoille.

Alla:

Kosken väkeä viettämässä
tyhy-päivää

Luotettavuus

- Teemme sen, minkä lupaamme.
- Jakamamme tieto on pätevää ja luotettavaa.

Yhdenvertaisuus

- Rohkaisemme osallistumaan ja tuomaan esiin ajatuksia.
- Kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.
- Toimintamme tähtää eri-arvoisuuden vähentämiseen ja tasa-arvon edistämiseen.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

KANNATUSYHDISTYS

Koskea hallinnoi **Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry**, jolla on 47 jäsentä. Hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Hallituksen puheenjohtajana toimii Jyväskylän kaupungin palvelujohtaja Päivi Kalilainen ja varapuheenjohtajana Jyväskylän yliopiston professori Kati Närhi.

Kosken kannatusyhdistys haki johtaja Marja Heikkilälle ansiomerkkiä vuosikymmenten aktiivisesta ja merkittävästä toiminnasta sosiaalihuollon ja sosiaalialan osaamisen kehittämisessä. Heikkilälle myönnettiin Suomen Leijonan ritarimerkki 6.12.2020.

HENKILÖSTÖ

Kosken kehittäjäyhteisö muodostui Kosken palkkaamista työntekijöistä, Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen työntekijästä sekä Kosken kanssa samoissa tiloissa työskentelevistä järjestötoimijoista. Henkilömuutoksia tapahtui vuoden aikana useita uusien hankkeiden myötä.

Kevään koronapandemian vuoksi työyhteisökokouksia järjestettiin tiiviimmin etäyhteyksien välityksellä ja hyvää henkeä ylläpidettiin yhteisillä etäkahveilla. Henkilöstön koulutuksessa huomiota kiinnitettiin erityisesti etätapaamisten järjestämiseen liittyvän osaamisen kehittämiseen.

**Katso yhteystiedot
Kosken sivuilta:**

Marja Heikkilä
johtaja

Sivi Talvensola
erikoissuunnittelija

Eija Hiekka
sosiaaliasiamies

Päivi Estola
sosiaaliasiamiehen
sijainen

Matleena Ullner
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

**Katja Salminen-
Lahtinen**
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

**Liisa Grönholm-
Sihvola**
varhaiserityisopettaja

Kaarina Parikka
varhaiserityisopettaja

Merja Angle
hankekoordinaattori

Katja Laajala
hanketyöntekijä

Anne Koivisto
projektikoordinaattori

Sirpa Pekkarinen
projektipäällikkö

Taru Paavolainen
viestintäassistentti

Reetta Salmi
lastensuojelun kehittäjä

Marianne Kuorelahti
projektitutkija /

Kokkolan yliopisto-
keskus Chydenius

TULEVAISUUDEN SOTE-KESKUS -OHJELMA JA SOTE-RAKENNE- HANKE

Koske on ollut tiiviisti mukana suunnittelemassa nykyisen hallituskauden sote-hankehakuja ja etenkin sen Lapset, nuoret ja perheet -osiossa. Kosken rooliksi tuli lasten ja perheiden sosiaalityön laadun parantaminen, jota toteutetaan esimerkiksi työparituella akuutteihin tilanteisiin sekä luomalla maakunnan yhteiset ohjauksen ja neuvonnan toimintamallit sekä palvelupolut lasten ja perheiden palveluihin. Työtä on tehty aiemmin Koskessa lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän nimekkeen alla, mutta nyt Keski-Suomen sote-uudistus -hanke maksaa työn kustannukset kuntien sijaan.

Sosiaalihuollon Kanta-siirtoon haettiin rahoitusta osana sote-rakennehanketta, jota ei saatu. Kansa-koulu III -hankkeeseen saatiin lisärahoitus, jonka turvin erikoisuunnittelijan työpanosta voidaan käyttää asian edistämiseen sekä yhteistyöhön sote-hankkeen ja asiakas- ja potilastietojärjestelmä Aster -hankkeen kanssa.

Syksyllä haettiin mukaan sosiaalihuollon kehittämisohjelman toiseen pilottiin, jossa työ alkaa vuoden 2021 puolella.

TULEVAISUUDEN OSAAMISEN, HENKILÖSTÖN JA YHTEISTYÖN TURVAAMINEN SOSIAALIALALLA

Sosiaalialan henkilöstötilanne otettiin yhdeksi kehittämiskohteeksi Kosken strategiapäivässä, mutta pandemiatilanne supisti kehittämistoimet koskemaan vain sosionomikoulutusta.

Keski-Suomen
sote-uudistus
(Jyväskylän kaupunki)

Kansa-koulu III
(VASSO)

**Sosiaalihuollon
kehittämisohjelma**
(THL)

**Aster asiakas- ja
potilastietojärjestelmä**
(Aster)

Sosionomikoulutus
JAMKissa
(JAMK)

Casa Salutis
(KEHO)

Sosiaalityön valtion
tutkimusrahoituksen
saajat
(STM)

Lasten, nuorten ja perheiden Osaamis- ja tukikeskushanke (OT)
– missä mennään Itä- ja Keski-Suomessa
(Koske)

Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosionomien koulutusmäärät ovat olleet pieniä. Keskusteluissa JAMK:n, kuntien ja Kosken kanssa tarkasteltiin sosionomitarvetta maakunnassa ja opiskelijoiden sisäänottotilannetta. JAMK sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä rahoitusta ja sosionomien aloituskiintiötä pystyttiin kasvattamaan.

TUTKIMUS-, KOULUTUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATORAKENTEET

Sosiaalisen näkökulman vahvistaminen TKKI-rakenteissa on ollut Kosken pitkäaikaisia tavoitteita, ja sitä on toteutettu yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHOn kanssa. Vuonna 2020 TKKI-toimintaa on kehitetty erityisesti hyvinvoinnin talo Casa Salutiksen alla. Se on toiminta-alusta, jossa kliininen toiminta, koulutus, tutkimus ja kehittäminen muodostavat synergisen kokonaisuuden.

Vuonna 2020 sosiaalihuoltolakiin lisättiin sosiaalityön valtion tutkimusrahoitusta (VTR) koskeva pykälä ja ensimmäinen hakukierros toteutettiin vuoden aikana. Historiallisessa rahoitushaussa oli mukana 24 hakijaa: Koske oli mukana **kolmessa hakemuksessa**, jotka kaikki saivat rahoituksen.

Osaamis- ja tukikeskustyöskentely (OT) päättyi valtakunnallisella tasolla vuoden 2020 lopussa, mutta Itä- ja Keski-Suomen OT-koordinaatiohanke sai rahoitusta sosiaali- ja terveysministeriöltä. Loppuvuodesta järjestettiin webinaari OT-työstä. YTA-alueen OT-koordinaattori aloitti työskentely vuoden 2021 alusta.

MAAKUNNALLISTUVA SOSIAALIHUOLTO

Vuonna 2020 tärkeää työtä maakunnallisten palveluohjauksen käytäntöjen ja prosessien kuvaamiseksi teki **Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hanke**. Lastensuojelun, aikuissosiaalityön ja mielenterveystyön maakunnalliset hankkeet käynnistyivät vasta vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

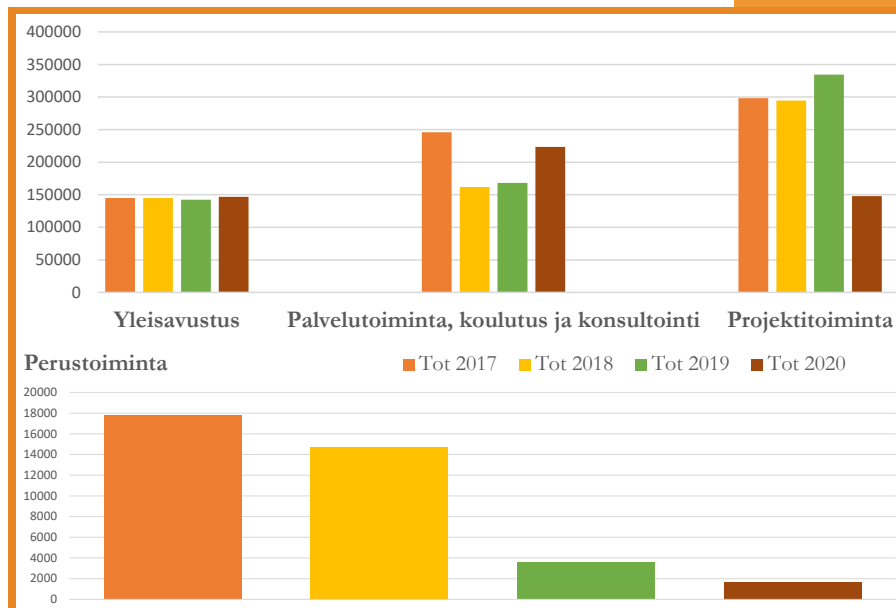
TALOUS JA PERUSTOIMINTA

TALOUS

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukselle kertyi tilikaudella 2020 toimintatuottoja yhteensä 372 940 euroa. Varsinaisten toimintatuottojen lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön perusrahoitusta tuloutettiin 142 775 euroa.

Kokonaismenoja kertyi yhteensä 527 203 euroa. Henkilöstömenot muodostivat 77% kokonaismenosta. Kokonaistulos verojaksotuksen jälkeen oli -7536,88 euroa.

Rahoitusosuuksien jakautuminen 2017–2020

PERUSTOIMINTA

Kosken perustoimintaan kuuluu sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen ja maakunnan ammattilaisille sekä muille kiinnostuneille avoimien foorumien koordinointi. Lisäksi Koske toimii linkkinä sosiaalialan valtakunnallisen ja alueellisen kehittämistoiminnan välillä ja kutsuu alueellisia verkostoja tarpeen mukaan koolle.

Työryhmät

Laajapohjaiset työryhmät linjaavat oman toiminta-alueensa maakunnallista kehittämistä. Niiden tehtävä on tunnistaa ajankohtaisia osaamisvajeita ja kehittämistarpeita, sekä innovoida kehittämisen toimia.

- Keski-Suomen sosiaalihuollon koulutusyhteistyöryhmä
- Keski-Suomen vammaispalvelutyöryhmä
- Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä
- Aikuissosiaalityön työryhmä
- Sosiaalihuollon digiryhmä
- KEHO Lapset, nuoret ja perheet -teemaryhmä
- Keski-Suomen kohtaamispaikat -verkosto

Työkokoukset

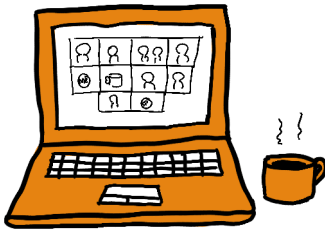
Työkokoukset toimivat ajankohtaisen tiedon, maakunnallisten kuulumisten ja kokemusten vaihdon, hyvien käytäntöjen välittymisen ja työnohjauksellisen vertaistuen foorumeina.

- Kuraattorien työkokous
- Hyvinvointikoordinaattorien työkokous
- Lastensuojelun johtavien viranhaltijoiden työkokous

Verkostotyö

Kosken työntekijät osallistuivat vuoden 2020 aikana etäyhteyksillä lukuisiin valtakunnallisiin ja maakunnallisiin verkostoihin, neuvottelu- ja lautakuntiin sekä työryhmiin, ohjaus- ja kehittämisryhmiin sekä hallitustyöskentelyyn. Lisäksi työntekijät antoivat lausuntoja ja käyttivät puheenvuoroja eri tilaisuuksissa ja pitivät luentoja oppilaitoksissa.

Vasemmalla:
Poikkeuksellisen vuo-
den aikana tutuiksi
ovat tulleet erilaiset
ohjelmistot etäkouk-
sien järjestämiseksi ja
fasilitoimiseksi.

Viestintä

Kosken viestinnän tavoitteena oli saavuttavuus, vaikutavuus ja suunnitelmallisuus sekä työyhteisön tiedonkulun varmistaminen ja hyvän hengen ylläpito. Viestinnällä varmistetaan Kosken arvojen toteutuminen. Viestinnästä vastasivat pääsääntöisesti viestintä- ja toimisto-assistentti sekä hankkeiden työntekijät.

Keskeisenä viestintäkanavana toimivat Kosken kotisivut. Sivuston artikkeleita ja uutisia nostetaan esiin sosiaalisessa mediassa sekä kuukausittain lähetettävissä uutiskirjeissä.

Koronapandemian vuoksi etätyöskentelyä tukevat ohjelmistot ja niiden osaaminen muuttuivat merkittäviksi toiminnan jatkumisen turvaamiseksi ja työyhteisön hyvän hengen ylläpitämiseksi. Sujuvaan etätyöskentelyyn panostettiin taloudellisesti, ja muilta poimittuja hyviä käytäntöjä jaettiin henkilöstön kesken sekä verkostoissa.

PALVELUTOIMINTA

Eija Hiekka
sosiaaliasiamies

Sosiaaliasiamiehen selvitys vuodelta 2019

Hiekka, Eija &
Talvensola, Sivi

Sosiaaliasiamies ja rakenteellinen sosiaalityö – sosiaali- asiamiesten näke- myksiä työstään ja sen tulevaisuudesta

Hiekka, Eija

Matleena Ullner
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

**Katja Salminen-
Lahtinen**
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

SOSIAALIASIAMIES

Sosiaaliasiamiehen tehtävä on neuvoa-antava, avustava ja tiedottava. Hän toimii asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi sekä seuraa asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvityksen vuosittain kunnanhallituksille.

Sosiaalihuollon asiakkailta ja heidän edustajillaan oli runsaasti sosiaalipalveluja koskevia tietotarpeita ja palautteita. Sosiaaliasiamiestä pyydettiin usein tueksi asiakassuunnitelmatilanteisiin ja viranomaistapaamiisiin. Korona-ajan vuoksi monet tapaamiset järjestettiin etäyhteyksin.

Sosiaaliasiamies kokosi kunnittain palautetta sosiaalihuollon palvelujen toimivuudesta ja seurasi asiakkaan oikeuksien ja aseman kehitystä. Palvelujen tilaa ja kehittämistarpeita käsiteltiin kuntien luottamuselimissä ja Kosken koordinoimissa työkokouksissa ja työryhmissä.

LASTENSUOJELUN ERITYISSOSIAALI- TYÖNTEKIJÄ

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjottiin konsultaatiota, työparityöskentelyä sekä koulutusta lastensuojelun, lasten huollon ja tapaamisoikeuden piiriin kuuluvissa asioissa. Tukea tarvittiin esimerkiksi lastensuojelutarpeen selvityksiin ja työpariksi lastensuojelun asiakastyöhön.

LASTENSUOJELUN MONIAMMATILLINEN ASIAANTUNTIJARYHMÄ

Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana viisi kertaa. Konsultaation tilaajina oli kaksi eri kuntaa Keski-Suomesta. Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä toimi ryhmän koollekutsujana ja sihteerinä. Erikoissuunnittelija koordinoi ryhmän toimintaa työntekijävaihdoksen välissä.

Koronapandemian vuoksi asiantuntijaryhmän toiminta siirtyi etäyhteyksin toteutettavaksi. Se toi mukanaan pieniä muutoksia toimintatapoihin, mutta mahdollisti ryhmän kokoontumisen poikkeusoloissakin.

KONSULTOIVA VARHAISERITYISOPETTAJA

Konsultoivan varhaiserityisopettajan tehtävään kuuluu mm. henkilöstön ohjaus ja konsultaatio sekä yksilö- ja pienryhmätyöskentely lasten ja terapeuttien kanssa.

Palvelun määrä on vähentynyt asteittain kuntien ottaessa tehtävän osaksi omaa toimintaansa. Vuonna 2020 palvelutoimintaa jatkettiin Hartolan kanssa, ja yksi keski-suomalainen kunta osti palvelua määräaikaisesti.

Vasemmalla:
Lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä Katja
Salminen-Lahtinen ja
lastensuojelun kehittäjä
Reetta Salmi.

Matleena Ullner
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

**Katja Salminen-
Lahtinen**
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

**Lastensuojelun
moniammatillisen
asiantuntijaryhmän
toiminta Keski-
Suomessa**
Laurila, Noora-Maria

**Liisa Grönholm-
Sihvola**
konsultoiva varhais-
erityisopettaja

Kaarina Parikka
konsultoiva varhais-
erityisopettaja

KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA

KANSA KOULU

Sivi Talvensola
aluekoordinaattori
(20 %)

Kansa-koulu III
(VASSO)

Kirjaamisfoorumi
(VASSO)

KANSA-KOULU III – SOSIAALIALAN KIRJAAMISOSAAMISEN VAHVISTAMINEN DIGITAALISESTI

Kansa-koulu III -hanke pohjautuu Kansa-koulu I ja Kansa-koulu II -hankkeisiin, jotka tukivat määrämukotoisen kirjaamisen käyttöönottoa ja asiakasasiakirjalain toimeenpanoa sote-organisaatioissa. Hanke sai rahoituksen sosiaali- ja terveystministeriöltä ajalle 1.4.2020-31.12.2021 ja hanketta hallinnoi Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus VASSO.

Kolmannessa Kansa-koulu-hankkeessa tavoitteena on kasvattaa kirjaamisasiantuntijoiden määrää erityisesti sellaisissa organisaatioissa, joissa ei ole aiempien hankkeiden aikana valmennettuja kirjaamisosaajia. Lisäksi tavoitteena on tukea ja vahvistaa jo aiemmin valmistuneiden kirjaamisasiantuntijoiden osaamista järjestämällä kertaavaa kirjaamisvalmennusta ja ylläpitämällä kirjaamisasiantuntijaverkostoja.

Kirjaamisvalmennukset toteutetaan kokonaan digitaalisella oppimisalustalla, Kirjaamisfoorumeilla. Oppimateriaalia kehitettiin syksyn 2020 aikana ja valmennuksia pilotoitiin loppuvuodesta. Hankkeen puitteissa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen rakenneuudistushankkeen, Aster APTJ sosiaalihuollon kehittäjien ja kuntien Kanta- ja kirjaamisasiantuntijoiden kanssa sosiaalihuollon tiedonhallinnan edistämiseksi maakunnassa.

KOKEMUKSET NÄKYVIKSI - YHTEISÖLLISEN ASUMISEN HYVÄT KÄYTÄNNÖT JA SOLMUKOHDAT

Kokemukset näkyviksi -hankkeessa tarkasteltiin ikääntyneiden yhteisölliseen asumiseen liittyviä hyviä toimintatapoja ja haasteita. Tavoitteena oli tuoda kokemustietoa yhteisöllisen asumisen toteuttamisesta näkyväksi ja kerätä tietoa yhteen. Hanketta rahoitti Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, Varttuneiden asumisoikeusyhdistys Jaso, Keski-Suomen opiskelija-asuntosäätiö KOAS, Jyväskylän kaupunki ja Asuntorakentamisen Kehittämissäätiö.

Kokemustietoa yhteisöllisen asumisen hyvistä käytännöistä ja solmukohdista kerättiin neljästä esimerkkikohteesta eri puolilta Suomea. Esimerkkikohteiden asukkaille järjestettiin kysely, minkä lisäksi kohteiden henkilökuntaa ja kaupunkien edustajia haastateltiin. Havaittuihin hyviin käytäntöihin ja haasteisiin syvennyttiin etätyöpajassa joulukuussa.

Hankkeessa tuotetaan kolme julkaisua. Ensimmäinen niistä on opas yhteisöllisestä asumisesta. Sitä täydentää Kosken julkaisusarjaan kuuluva taustaraportti. Kolmas julkaisu käsittelee taas monisukupolvista asumista. Hankkeen julkaisut valmistuvat alkuvuodesta 2021.

Taru Paavolainen
viestintä- ja toimisto-
assistentti

Yhteinen arki -opas
(ARA hankepankki)

**Yhteisöllisyys
asumisessa**

Paavolainen, Taru

**Monisukupolvisen
yhteisöllisen asumi-
sen hyvät käytännöt
ja solmukohdat**
Lampinen, Sari

Alla:

Kokemukset näkyviksi
-hankkeen työpajaan
osallistuneiden näke-
myksiä yhteisöllisestä
asumisesta

Reetta Salmi

lastensuojelun kehittäjä

LUMO – LASTENSUOJELUN UUDISTA- MINEN MONIALAISESTI

Lastensuojelun monialaista uudistamista kehittävä LUMO-hanke aloitti toimintansa marraskuussa 2020. Hanke on osa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön rahoittamaa Itä- ja Keski-Suomen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa vuosille 2020–2022.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa ja kehittää lastensuojelua ja perhepalveluita monitoimijaisen yhteiskehittämisen, yhteissuunnittelun ja yhteisen arvioinnin periaatteiden kautta. Hankkeessa on kolme osatavoitetta: ensimmäinen tavoite on parantaa lastensuojelun asiakkaiden osallisuutta omista asioistaan. Toiseksi tavoitteena on uudistaa ja parantaa lastensuojelutyötä ja lastensuojelun asiakkaiden arjessa toimivan monialaisen verkoston työtä ja toimintaa niin perus- kuin erityispalvelujen tasolla. Kolmantena tavoitteena on edistää systemaattisen toimintamallin levittämistä ja juurruttamista monitoimijaisessa lastensuojelussa.

Hankkeessa aloitettiin kokoamaan Keski-Suomen alueella monialaista kehittäjäryhmää hankkeen tueksi. Maakunnan kuntiin lähetettiin myös kysely lastensuojelun systemaattisen toimintamallin tilasta, sekä kartoitettiin systemaattisen toimintamallin kouluttajien tilannetta Keski-Suomessa.

MEIJÄN MIELI

Elokuussa 2020 käynnistyneen Meijän mieli -hankkeen tavoitteena on nuorten aikuisten (15–35-vuotiaiden) mielenterveystoimijoiden arjen ja osallisuuden parantaminen sekä tukeminen tukitoiminnan, verkostojen rakentamisen, vapaaehtoisten tekemän kumppanuuden ja positiivisesta mielenterveyden viestimisestä Keski-Suomen alueella. Hanketta rahoittaa STEA.

Hankkeen alkuvaiheessa työntekijät ovat verkostoituneet maakunnan eri toimijoiden kanssa sekä esitelleet

Merja Angle

hankekoordinaattori

Katja Laajala

hanketyöntekijä

Vasemmallla:
Meijän mielen työnteki-
jät Merja Angle ja Katja
Laajala

hankkeen toimintaa, mikä on johtanut useiden yhteistöiden käynnistymiseen. Syksyn aikana luotiin hankkeen visuaalinen ilme sekä suunniteltiin viestintää sekä seuraavan vuoden toimintaa. Koronapandemian vuoksi hankkeessa on otettu tehokkaasti erilaiset digitaaliset sovellukset käyttöön ja toimintaa on suunniteltu etäyhteyksin toteutettavaksi. Loppuvuodesta käynnistyi vapaaehtoistoiminnan kehittäjäryhmä ja heti tammikuussa 2021 alkatavat Meijän kaveri -vapaaehtoistoiminnan koulutukset.

PAIKKA AUKI II

Paikka Auki II -hankkeessa mahdollistetaan osatyökykyisen tai työelämän ulkopuolella olevan alle 30-vuotiaan nuoren palkkaaminen vuodeksi sosiaali- ja terveysalan järjestöihin. Hankkeella tuetaan vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä, työelämävalmiuksia sekä jatkotyöllistymismahdollisuuksia.

Rahoituksen avulla Koskeen palkattiin viestintä- ja toimistoassistentti, jonka tehtäviin on kuulunut etenkin viestinnän kehittäminen ja sisällöntuotanto. Vuodelle 2021–2022 rahoitusta haettiin uudelleen ja sille saatiin myönteinen rahoitusehdotus.

Taru Paavolainen
viestintä- ja toimisto-
assistentti

**Kulttuurintutkijana
sosiaalialan kehittä-
misen maailmassa**
(Koske)

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

PALVELUPOLUT KUNTOON (PAKU)

Hanke kehittää palveluohjausta ja varhaisen tuen sosiaaliohjausta paljon tukea tarvitsevien työikäisten ja heidän läheistensä näkökulmasta. PAKU-hanketta rahoitti Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja hallinnoi Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Osatoteuttajina olivat Koske sekä Gradia. Hanke toteutettiin Jyväskylässä, Jämsässä, Laukaassa, Wiitaunionissa ja Äänekoskella.

Tavoitteena oli kehittää Keski-Suomeen kokonaisvaltainen palveluohjauksen malli, jossa huomioidaan ohjauksen eri tasot. Kosken koordinoituvastuulla olivat yleisten asiakaslähtöisten palveluohjauksen laatu-kriteerien laatiminen ja varhaisen tuen sosiaaliohjauksen kehittäminen.

Vuonna 2020 hankkeen kehittäjäryhmien toiminta jatkui koronatilanteesta huolimatta. Hankkeessa tunnistettiin paljon tukea tarvitsevien työikäisten profiileja ja elämäntilanteita, rakennettiin palvelupolkuja ja työstettiin teemakohtaisia toimintamalleja. Lisäksi muodostettiin palveluohjauksen arvot ja eettiset periaatteet työpajojen ja haastatteluiden pohjalta.

Teemakohtaiset palveluohjauksen mallit muotoiltiin vuoden aikana ja niistä muodostui kokonaisvaltainen palveluohjauksen malli paljon tukea tarvitsevien työikäisten palveluihin. Lisäksi asiakaslähtöiset palveluohjauksen laatu-kriteerit valmistuivat. Vuonna 2020 järjestettiin myös hankkeen kolmas koulutuksellinen työpaja.

Anne Koivisto
projektikoordinaattori

Palvelupolut kuntoon
(Koske)

**Ihmisiä kohtaamas-
sa. Asiakaslähtöisen
palveluohjauksen jäl-
jillä työikäisten pal-
veluissa**

Ketola, Tuija
Alaverdyan, Aino
(toim.)

**Palveluohjauksen
mallin kehittäminen
yhdessä paljon tukea
tarvitsevien kanssa**
(Innokylä)

ROMANIASIAIN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON OSAAMISKESKUS ROMKE

Vaikuttamistyö romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskuksen (ROMKE) toiminnan aloittamiseksi jatkui erilaisia rahoitusmahdollisuuksia kartoittamalla sekä alueellisella ja valtakunnallisella vaikuttamistyöllä. Työ ei vielääkään johtanut ROMKE-keskuksen perustamiseen.

Yhdessä liikkeellä! -selvityshankkeen pohjalta valmisteltiin Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa kevään ESR-hakuun jatkohanke kaksisuuntaisen integraation edistämiseksi vähemmistöryhmien ja pääväestön välillä. Hanke ei saanut rahoitusta.

TALOUDELLINEN TOIMINTAKYKY JA OSALLISUUS (TASOS)

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

ESR-rahoitteinen Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen koordinoima TASOS-hanke käynnistyi syyskuussa. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa työelämän ulkopuolella olevien työkäisten sosiaalista osallisuutta ja vahvistaa heidän taloudellista toimintakykyään. Keski-Suomesta mukana hankkeessa ovat Jyväskylä, Laukaa, Saarikka ja Äänekoski sekä Keski-Pohjanmaalta sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soitesta kahdeksan kuntaa.

Tavoitteena on kehittää uudenlaista taloussosiaalityön lähestymistapaa sekä menetelmiä. Lisäksi yhteisöllisten ja luontolähtöisten menetelmien avulla tuetaan sosiaalisen osallisuuden vahvistumista ja etsitään mahdollisuuksia asiakkaiden omien voimavarojen löytymiselle sekä vahvistamiselle. Matalan kynnyksen toiminnan kehittäminen ja kohtaamispaikkoihin jalkautuminen ovat olennainen osa hanketta.

Marja Heikkilä
johtaja

**Romaniasioiden
tutkimus- ja kehittä-
mistoiminta sote-
uudistuksessa**
Gynther, Päivi

Yhdessä liikkeellä!
(Koske)

Marianne Kuorelahti
projektitutkija

TASOS-hanke
(Kokkolan yliopisto-
keskus Chydenius)

Sirpa Pekkarinen
projektipäällikkö

Yksinäisyyden monet ulottuvuudet

-loppuraportti
Saksola, Anja

Yksinäisyyden monet ulottuvuudet

-videosarja
(Youtube)

Oikealla:
Yhdessä ei olla yksin
-hankkeen päätös-
seminaari maaliskuun
alussa

Syksyn aikana toteutettiin kuntakierros, jossa tarkennettiin kuntakohtaisia suunnitelmia ja kehittämistyön kohdentamista. Vuoden 2020 aikana järjestettiin kaksi työpajaa etäyhteyksien välityksellä. Kuntien kehittäjätyöntekijöiden tueksi käynnistettiin etäyhteyksien avulla säännöllisesti kokoontuva tukitiimi.

YHDESSÄ EI OLLA YKSIN – KESKI-SUOMEN KUNTIEN JA JÄRJESTÖJEN HYVINVOINTIYHTEISTYÖ

Huhtikuussa 2017 Koskella käynnistyi STEA-rahoitteinen hyvinvointiyhteistyöhanke Yhdessä ei olla yksin. Hankkeen tavoitteena oli vähentää yksinäisyyttä ja selvittää osallisuuden esteitä keskisuomalaisten asukkaiden keskuudessa.

Hanke julkaisi alkuvuodesta videosarjan yksinäisyydestä, järjesti nuorten asiantuntijaryhmän tapaamisia sekä Sanoja yksinäisyydestä ja kohtaamisesta -päättöseminaarin 4. maaliskuuta. Hankkeen raportointi ja hallinnollinen viimeistely tehtiin vuoden 2020 tammi- ja helmikuun aikana projektipäällikön toimesta.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINNIN OSAAMISKESKITTYMÄ KEHO

KEHO-toiminnan tavoitteena on muodostaa Keski-Suomeen kansainvälisesti kilpailukykyinen terveyden edistämisen, sosiaalisen hyvinvoinnin, liikunnan, urheilun ja kuntoutuksen osaamis- ja yrityskeskittymä sisältäen tutkimus-, kehitys-, koulutus- ja innovaatiotoimintaa. Koske on yksi verkostoon sitoutuneista organisaatioista.

Vuonna 2020 toiminta KEHO:ssa keskittyi Casa Salutis – Hyvinvoinnin talon suunnitteluun, ohjausryhmätoimintaan, teemaryhmiin ja verkostopäiviin osallistumiseen. KEHO-yhteistyössä suunniteltu Meijän mieli-hanke liittyi mukaan Meijän-hankeperheen toimintaan.

Kosken erikoissuunnittelija on mukana koordinoimassa Lasten, nuorten ja perheiden teemaryhmää, jossa vuoden keskeisenä toimintana oli Sitran 100 päivän hyvinvointihaasteen toteuttaminen. Helmikuun alussa yhteiskehittämispäivässä ratkottiin nuorten arjessa olevia pulmia ja ratkaisuja lähdettiin kehittämään eteenpäin vuoden aikana.

HANKEKUMPPANUUDET

Monesta hyvästä yhdeksi parhaista
– Keski-Suomen sote-uudistus

Koske osallistui hankekokonaisuuden valmisteluun ja on mukana monissa hankkeen kehittämistoimissa. Näihin kuuluvat esimerkiksi virtuaalinen sote-keskus, palvelu- ja hoitoketjujen kehittäminen, ammattilaisten yhteistyön kehittäminen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, yhtenäisten toimintamallien edistäminen sekä Aster-asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton valmistelu.

Sivi Talvensola
erikoissuunnittelija
Marja Heikkilä
johtaja

Taru Paavolainen
viestintä- ja toimisto-
assistentti

Merja Angle
hankekoordinaattori
Katja Laajala
hanketyöntekijä

**Casa Salutis ja Sitran
100 päivän haaste
(KEHO)**

**Keski-Suomen sote-
uudistus**
(Jyväskylän kaupunki)

VALMISTELUSSA OLLLEET HANKKEET

Rahoituksen saaneet hankkeet:

- **Paikka Auki II (2020–2021)** Osatyökykyisen tai alle 30-vuotiaan työelämävalmiuksien vahvistamiseen tähtäävälle STEA-rahoitteiselle hankkeelle haettiin jatkoa.
- **Sosiaalityön valtion tutkimusrahoitushankkeet (2021–2022)**
 - **Aikuissosiaalityön menetelmien vaikuttavuus (AIKUMETOD)** (Kokkolan yliopistokeskus Chydenius)
 - **Monitoimijainen rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli tulevaisuuden sosiaali- ja terveystaloudessa (MoRa)** (Jyväskylän yliopisto)
 - **Lastensuojelu lapsen etuna? – Lapsen hyvinvoinnin arviointi lastensuojelussa ja sen rajapinnoilla** (sosiaalialan osaamiskeskukset)
- **Aavista, puutu ja uskalla auttaa – APUA AJOISSA (2020–2022, ESSOTE)** Hanke jalkauttaa valtakunnallisen itsemurhien ehkäisyohjelman tavoitteita järjestöjen ja julkisen sektorin ammattilaisten yhteistyönä.
- **Meijän kyvyt käyttöön! (2020–2022, KSSHP)** Hankkeen tarkoituksena on vahvistaa sosiaali- ja terveyskeskuksessa asiakkaiden voimavarojen, työ- ja toimintakyvyn, työllistymiskyvyn sekä niiden edistämisen mahdollisuuksien tunnistamista.
- **OT-keskus konseptin määrittely ja pilotointi Itä- ja Keski-Suomen YTA-alueella (2020–2021, KYS)** Hankkeen tarkoituksena on varmistaa ne vaatimattomia erityisosaamista sekä monitieteisyyttä ja integraatiota edellyttävät lasten, nuorten ja perheiden palvelut, joita tarvitaan harvoin ja joita jokaisen maakunnan ei ole toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää itse järjestää ja tuottaa.

Itsemurhien ehkäisy
-hankkeet
(THL)

Työkykyohjelma 2019–
2023
(STM)

Lasten, nuorten ja perheiden Osaamis- ja tukikeskushanke (OT)
– missä mennään Itä- ja Keski-Suomessa
(POSOTE20)

Rahoitusta ilman jääneet hankkeet:

- **Meijän mielestä arvokas:** Monialaisen mielenterveysosaamisen vahvistaminen kunnissa sekä mielen terveyden pulmien varhaisen ehkäisyn ja tunnistamisen vahvistaminen alle 18-vuotiailla.
- **Kaksisuuntaisen integraation edistäminen asuinalueilla (MaRo):** Maahanmuuttajien, romanien ja pitkäaikaistyöttömän pääväestön yhteisöllisten toimintatapojen edistäminen heidän omilla asuinalueillaan, eri väestöryhmien sosiaalisen osallisuuden, keskinäisen vuorovaikutuksen sekä työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen.
- **Korona 2020 Naapurihanke – ennaltaehkäisevä ja turvallisuutta edistävä työ.** Kansalais- ja järjestötoiminnan tuottaman tuen ja ennalta estävien toimenpiteiden selvittäminen kriisin aikana ja sen jälkeisessä työssä.

JULKAISUTOIMINTA

Kosken Raportteja -sarja:

1. **Hiekka, Eija: Sosiaaliamies ja rakenteellinen sosiaalityö. Sosiaaliamiesten näkemyksiä työstään ja sen tulevaisuudesta.** Raportteja 50/2020
2. **Hiekka, Eija & Talvensola, Sivi: Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sosiaaliamiehen selvitys vuodelta 2019.** Raportteja 49/2020
3. **Tuominen, Emilia, Heikkilä, Marja, Ullner, Matleena, Hiekka, Eija & Talvensola, Sivi: Katsaus lastensuojelun tilaan Keski-Suomessa ja suositukset lastensuojelun kehittämiseen.** Raportteja 48/2020

Harjoitteluraportteja-sarja:

1. **Keränen, Minna: Erityistä tukea tarvitseva, paljon palvelu- ja tarvitseva vai paljon palveluja käyttävä? Kirjallisuuteen pohjautuvaa käsitteiden vertailua.** Harjoitteluraportteja 7
2. **Laurila, Noora-Maria: Lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta Keski-Suomessa.** Harjoitteluraportteja 6

Kosken julkaisusarjoissa ilmestyneet julkaisut:
Kosken raportteja
&
Harjoitteluraportteja

Haluatko tutustua vuoden 2020 toimintaamme tarkemmin? Toimintakertomus on luettavissa kokonaisuudessaan **Kosken sivuilla.**

KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi

[@KOSKESosiaalialanOsaamiskeskus](https://www.facebook.com/KOSKESosiaalialanOsaamiskeskus)

[@KeskiSuomenoske](https://twitter.com/KeskiSuomenoske)

[Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus](https://www.youtube.com/Keski-Suomen%20sosiaalialan%20osaamiskeskus)